

แบบคำถามที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม
ประจำเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
ส่วนทะเบียนราษฎร

คำถามที่ ๑. มีชื่อติดอยู่ที่ทะเบียนบ้านกลาง และต้องการมอบอำนาจให้หลานมาทำการย้ายชื่อออกและย้ายเข้าทะเบียนบ้านของบิดามารดา เนื่องจากข้าพเจ้าอยู่ต่างประเทศ และต้องต่อหนังสือเดินทางที่ต่างประเทศ และทางสถานกงสุลในต่างประเทศได้ออกหนังสือมอบอำนาจ เพื่อใช้ในการย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านกลาง จึงจะสามารถทำการต่อหนังสือเดินทางได้ แต่สำนักทะเบียนที่ไปติดต่อแจ้งว่า จะต้องไปแจ้งย้ายชื่อออกที่สำนักทะเบียนกลาง เนื่องจากชื่อถูกย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางเกินกว่า ๙๐ วัน และจะต้องให้เจ้าตัวเดินทางมาด้วยตนเองเท่านั้น อยากทราบว่า มีวิธีการดำเนินการอย่างไร ในกรณีที่เจ้าตัวไม่สามารถเดินทางกลับไทยได้ ซึ่งได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้หลานไปแล้ว การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่แต่ละเขตไม่ตรงกัน เพราะในสถานกงสุลไทยก็แจ้งอีกว่า สามารถทำหนังสือมอบอำนาจและดำเนินการย้ายออกและย้ายเข้าทะเบียนบ้านของญาติได้เลย แต่ทำไมที่ไทยถึงแจ้งว่าจะต้องให้เจ้าตัวมาดำเนินการเอง ทั้งที่บอกว่าเจ้าตัวอยู่ต่างประเทศแล้วทำไมไม่สามารถดำเนินการย้าย ณ สำนักงานเขตท้องที่ได้ ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์อ้างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘๗ กำหนดให้นายทะเบียนแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวไปไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน โดยสำนักทะเบียนแต่ละแห่งจะกำหนดให้มีทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับลงรายการของบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศสำนักทะเบียนละ ๑ แห่ง ทั้งนี้ เป็นการช่วยเหลือให้คนไทยที่ไปอยู่ต่างประเทศ สามารถใช้สิทธิต่าง ๆ ได้โดยเฉพาะสิทธิทางการเมือง ดังนั้น กรณีคนไทยที่ไปพำนักในต่างประเทศเป็นเวลานานและไม่มีบ้านในประเทศไทยแล้ว สามารถแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลไปไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับคนที่เดินทางไปต่างประเทศได้โดยไม่ต้องแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง และหากคนไทยในต่างประเทศที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลาง ขอให้ติดต่อสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านกลางไปเข้าทะเบียนบ้านชั่วคราวสำหรับคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ โดยกรณีดังกล่าวสามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นคำร้องขอย้ายแทนได้ แต่ถ้าต้องการแจ้งย้ายชื่อและรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้านกลาง เพื่อไปเข้าทะเบียนบ้านปกติ ผู้นั้นจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยและต้องอาศัยอยู่จริงในบ้านหลังที่จะย้ายเข้า ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๐ (๒) ทั้งนี้ ในการมอบอำนาจขอให้ผู้ร้องดำเนินการผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๙ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติด้านทะเบียนราษฎรเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ ประกอบกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๔๐๑๘ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ (คู่มือปฏิบัติงานด้านการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เล่มสี่ชมพู หน้า ๑๙๒ - ๑๙๔)

คำถามที่ ๒. ขออนุญาตสอบถามและขอแนวทางปฏิบัติรายละเอียดเบื้องต้นมีหนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล ซึ่งไม่ได้แจ้งเกิดจนอายุ ๒๓ - ๒๔ ปี ไม่มีบัตรและเอกสารใด ๆ เคยติดต่อขอทำบัตรกับนายอำเภอแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจาก

๑. หนังสือรับรองการเกิดมีรอยน้ำยาลบคำผิดที่นามสกุล แก้นามสกุล (มีผู้ใหญ่ใจดีอยากให้ได้เรียนหนังสือเลยแก้นามสกุลให้ชื่อไปตรงกับเด็กสัญชาติลาว ใช้รหัสต่างดาวจนเรียนจบ ม.๖ แต่ไม่มีเอกสารอะไรติดตัว)

๒. จากข้อ ๑ จึงขอสัญชาติไม่ได้

๓. ไม่มีบิดามารดามายืนยัน ติดต่оไม่ได้ อยู่กับผู้ปกครองที่เลี้ยงดูมา

เอกสารที่มีหนังสือรับรองการเกิด เอกสารการเรียนต่าง ๆ ใบเกียรติบัตรการแข่งขันต่าง ๆ มีแนวทางไหนที่สามารถมีบัตรประจำตัวประชาชน หรือขอแคะมีเอกสารอะไรยืนยันตัวตนได้ ทั้งนี้ขอความอนุเคราะห์อ้างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

กรณีดังกล่าวหากยังมีได้แจ้งการเกิด เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้วอาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อแจ้งการเกิดได้ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด แต่หากอายุยังไม่ครบสิบห้าปี ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทน

ข้อกำหนด/หนังสือสั่งการ

พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๙/๓ ผู้ซึ่งเจ้าบ้านหรือบิดามารดาได้แจ้งการเกิดให้ตามมาตรา ๑๘ เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้วอาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อแจ้งการเกิดได้ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และให้นำความในมาตรา ๑๙/๒ มาบังคับใช้ด้วยโดยอนุโลม

บุคคลตามวรรคหนึ่งที่อายุยังไม่ครบสิบห้าปี ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทน แต่สำหรับกรณีของบิดามารดา ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการให้ต่อเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๕๗ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งเกิดเกินกำหนดผู้มีสัญชาติไทย ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้ง ได้แก่ บัตรประจำตัวของบิดา มารดา หรือเจ้าบ้านของบ้านที่มีการเกิด (ถ้ามี) หรือบัตรประจำตัวของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบิดา มารดา หรือเจ้าบ้าน (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) หนังสือรับรองการเกิด (ถ้ามี)

(๒) ตรวจรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่ามีการแจ้งการเกิด และมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านหรือไม่

(๓) ออกใบแจ้งเกิดการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้ง

(๔) พิสูจน์สถานการณเกิดและสัญชาติของคนที่เกิดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง

(๕) เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากนายอำเภอว่าคนที่เกิดนั้นเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร และเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิด และออกสูติบัตร (ท.ร.๒) ให้แก่ผู้แจ้ง

(๖) เพิ่มชื่อคนที่เกิดเข้าทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) แล้วแต่กรณี

(๗) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าคนที่เกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานการณเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้แก่บุคคลนั้นตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางที่เกี่ยวข้องด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน

คำถามที่ ๓...

คำถามที่ ๓. การแก้ไขวันเดือนปีเกิด ถ้าแก้ไขโดยไม่มีหลักฐาน ทำตามระเบียบหนังสือสั่งการใด
ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์อ้างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีผู้ร้องไม่มีเอกสารราชการหรือไม่สามารถแสวงหาหลักฐานดังกล่าวได้ แต่มีพยานบุคคล
ที่รู้เห็นการเกิด ซึ่งสามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ร้องเกิดวันเดือนปีใด นายทะเบียนสอบสวน
พยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง แล้วรวบรวมหลักฐานพร้อมความความเห็นเสนอนายอำเภอพิจารณา
หากนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่า หลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ให้สั่งนายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม
รายการตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ หากนายทะเบียนพิจารณาแล้วไม่อาจแก้ไขเพิ่มเติมวันที่
และเดือนเกิด ตามหลักของผู้ร้องได้ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้บทบัญญัติ
ตามมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๔๘๕ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมรายการวันเดือนปีเกิดในเอกสารทะเบียนราษฎร

คำถามที่ ๔. นาย ก อายุ ๑๕ ปี (ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) บิดาได้ซื้อบ้านและมอบให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ นาย ก
นาย ก สามารถย้ายเข้าและทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านได้หรือไม่ ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์อ้างอิงกฎหมาย
และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีดังกล่าว นาย ก สามารถย้ายเข้าและเป็นเจ้าบ้านได้ แต่เนื่องจาก นาย ก ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ในการทำหน้าที่เจ้าบ้าน เช่น การย้ายเข้า - ออก ให้ผู้ปกครองตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ทำหน้าที่แทน
แต่อย่างไรก็ตามหากนายทะเบียนพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้เยาว์หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ก็ให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านได้

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ “เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวครอบครองบ้านในฐานะเจ้าของ ผู้เช่า
หรือฐานะอื่นใดก็ตาม

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๕ (๓) บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้เยาว์หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ
ให้ผู้ปกครองตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ทำหน้าที่เจ้าบ้านแทน เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าผู้เยาว์
หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ก็ให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านได้

ประมวลกฎหมายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๑ ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใด ๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน
การใด ๆ ที่ผู้เยาว์ทำลงปราศจากความยินยอมเช่นนั้นเป็นโมฆียะ เว้นแต่จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คำถามที่ ๕. คุณตาเสียไปนานแล้ว ก่อนจะมีบัตรประจำตัวประชาชน คุณตาไม่ได้อยู่ทะเบียนบ้าน
ปัจจุบันมีเพียงชื่อในช่องรายการมารดาของแม่ จำเป็นต้องใช้ยื่นต่อศาลขอเป็นผู้อนุบาลคุณแม่
แต่ขาดใบมรณบัตรของคุณตา ไม่ทราบว่า จะตรวจสอบจากชื่อได้หรือไม่ว่าแจ้งตายที่เขต
หรืออำเภอ แต่หากไม่ได้สามารถให้เขตหรืออำเภอออกหนังสือรับรองการตายของคุณตาได้หรือไม่
ทั้งนี้ ขอความอนุเคราะห์อ้างอิงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตอบ การคัดข้อมูลทะเบียนราษฎรหรือตรวจสอบข้อมูล จะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมาย
โดยนำหลักฐานแสดงความสัมพันธ์หรือการมีส่วนได้เสียกับบุคคลที่ขอตรวจสอบไม่ว่าทางตรง
หรือทางอ้อมแนบกับคำร้อง เพื่อให้นายทะเบียนพิจารณา หากเข้าหลักเกณฑ์นายทะเบียน
จะดำเนินการตรวจสอบ หากพบข้อมูลก็สามารถขอคัด แต่หากไม่พบข้อมูลท่านสามารถยื่นคำร้อง
ขอออกหนังสือรับรองเกี่ยวกับบุคคล ณ สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักงานเขตแห่งที่ผู้ร้อง
มีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนบ้าน

ข้อกฎหมาย...

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจ หรือคัดสำเนารายการ หรือให้นายทะเบียนคิด และรับรองซึ่งสำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ได้ที่สำนักทะเบียน ในวันเวลาราชการ

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๒๕ ผู้มีส่วนได้เสียตามระเบียบนี้หมายถึง

(๑) เจ้าบ้าน

(๒) ผู้มีชื่อและรายการปรากฏในเอกสารที่จะขอตรวจ หรือคัดและรับรองสำเนา

(๓) บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเอกสารทะเบียนราษฎรไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดสำเนาเอกสารทะเบียนประวัติราษฎร

หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๔๑๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๕

เรื่อง การออกหนังสือรับรองเกี่ยวกับบุคคล